

20.01.2025

Dnro 2386/03.04.04.04.09/2024

Asia Vaatimus täytäntöönpanon kieltämiseksi aluevalitusasiassa

Valittaja Rääkkylän kunta

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto 9.10.2024 § 59

Aluevaltuusto on valituksenalaisella päätöksellään muun ohella hyväksynyt aluehallituksen esityksen palvelustrategiasta täydennettynä Anna Karjulan ja Vihreiden aluevaltuustoryhmän tekemillä lisäyksillä sekä ”Siunsote palveluverkko vuoteen 2038” -liitteen hallituksen esityksen mukaisena.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Rääkkylän kunta on vaatinut aluevaltuuston päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä. Lisäksi Rääkkylän kunta on vaatinut, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue velvoitetaan korvaamaan kunnan oikeudenkäyntikulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Asian käsittelyyn on tulevaisuuslautakunnan esittelijänä osallistunut Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strategiajohtaja Ilkka Pirskanen, joka on ollut asiassa esteellinen. Pirskanen on ollut esteellinen hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan, eli niin sanotun yhteisöjäävin, perusteella, koska hän toimii myös näytteenotto- ja laboratoriopalveluja tuottavan ISLAB hyvinvointiyhtymän hallituksen puheenjohtajana. Palveluverkkosuunnitelmassa ja strategiassa on linjattu keskeisesti laboratorio- ja näytteenottopalveluiden laajuudesta ja sijoitettavista toimipisteistä. ISLAB hyvinvointiyhtymälle on voinut aiheutua päätöksestä joko konkreettista hyötyä tai vahinkoa riippuen siitä, miten

sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikat sijoitellaan hyvinvointialueelle ja etenkin siitä, minkä verran alueelle tulee kutakin palvelumallia. Pirskanen on ollut asiassa esteellinen myös hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan, eli niin sanotun yleislausekejäävin, perusteella, koska hän on osallistunut esittelijänä sellaisen päätöksen käsittelyyn, joka voi olla erittäin edullinen hänen edustamansa ISLAB hyvinvointiyhtymän kannalta.

Valtuuston kokousta ei ole kutsuttu koolle laillisesti. Kokouskutsu ei saavuttanut kaikkia valtuutettuja teknisen virheen vuoksi säädettyssä ajassa. Kokouskutsu on lähetetty viralliseen luottamushenkilösähköpostiin aluehallituksen päätöksellä, mutta teknisen virheen vuoksi sähköposti on palautunut lähettäjälle. Aluevaltuutettu on kokouksessa kyseenalaistanut kokouksen laillisuuden teknisestä virheestä johtuen, mutta kannanotto on jäänyt kirjaamatta pöytäkirjaan, minkä vuoksi myös pöytäkirja on virheellisesti laadittu.

Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä myös sen vuoksi, että äänestysjärjestyksen osalta ei ole noudatettu hallintosääntöä. Kokouksessa esitetyt vastaesitykset olisi tullut asettaa vastakkain äänestyksessä. Kokouksessa tätä äänestysjärjestystä ei noudatettu, mikä on vääristänyt aluehallituksen pohjaesityksen asemaa, kun pohjaesityksen asema on vahvistunut muihin esityksiin nähden.

Aluehallituksen päätösesitys on kuulunut seuraavasti: "Aluehallitus esittää aluevaltuustolle Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian hyväksymistä hyvinvointialuejohtajan tekemän muutetun päätösehdotuksen mukaisesti. Asian liitteinä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia 2024–2038 (liite 5) ja Siunsote palveluverkko vuoteen 2038 (liite 6)." Aluehallitus ei näin ollen ole tuonut palveluverkkoa koskevaa asiaa valtuustolle päätettäväksi, eikä aluevaltuusto ole siten tosiasiaa hyväksynyt palveluverkkosuunnitelmaa, vaan ainoastaan palvelustrategian.

Mikäli aluevaltuuston päätös pannaan täytäntöön, valittaminen päätöksestä voi käydä hyödyttömäksi. Päätöksen vaikutukset ovat hyvin laaja-alaiset, mutta eräs vaikutusten kannalta keskeinen seikka on se, että päätöksen myötä Nurmekseen, Lieksaan, Kontiolahdelle, Outokumpuun, Joensuuhun, Liperiin, Ilomantsiin ja Kiteelle sijoitetaan laajan palvelun sote-keskukset; Juukaan, Polvijärvelle, Heinävedelle, Rääkkylään ja Värtsilään sote-asemat ja Valtimolle, Enoon, Tuupovaaran, Kiihtelysvaaraan, Hammaslahteen ja Kesälahteen ainoastaan sote-palvelupisteet (ei kiinteää toimipistettä). Mikäli aluevalitus menestyisi ja asia käsiteltäisiin uudelleen aluevaltuustossa, voitaisiin palvelustrategiaa ja palveluverkkosuunnitelmaa koskevassa päätöksenteossa tulla eri lopputulokseen, jolloin sote-asemien konkreettinen sijoittelu voisi vielä muuttua, eikä esimerkiksi nyt lakkautettavaksi päätetyt soteasemat välttämättä päättyisikään lakkautettaviksi. Täytäntöönpanotoimiin ryhtyminen ennen asian lainvoimaista ratkaisemista on omiaan aiheuttamaan merkittävää vahinkoa hyvinvointialueen jäsenkunnille. Rääkkylän kunnan käsityksen mukaan palveluverkkoon liittyviä supistamistoimia on jo ryhdytty tekemään.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Aluehallitus on antanut lausunnon, jossa se on vaatinut valituksen hylkäämistä ja on vastustanut täytäntöönpanokiellon määräämistä. Lisäksi lausunnossa on muun ohella esitetty, että täytäntöönpanokiellon määrääminen tarkoittaisi sitä, että hyvinvointialue ei voisi toteuttaa sille lainsäädännössä säädettyä järjestämistehtävää. Hyvinvointialue on aloittanut toimintansa 1.1.2023, eikä sillä valituksista johtuen ole vielääkään vahvistettua palvelustrategiaa, joka on perusteena moniin hyvinvointialueen kannalta välttämättömiin ratkaisuihin valtiovallan suuntaan (muun muassa investointisuunnitelman hyväksymismenettely). Palvelustrategian täytäntöönpano toteuttaa yleistä etua pohjoiskarjalaisten kansalaisten sote-palvelujen tuottamisessa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus antaa päätöksen valituksen osalta myöhemmin.

Perustelut

Hyvinvointialueesta annetun lain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai viranhaltija taikka valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

Aluevaltuusto on valituksenalaisella päätöksellään muun ohella hyväksynyt aluehallituksen esityksen palvelustrategiasta täydennettynä siihen ehdotetuilla lisäyksillä sekä ”Siunsote palveluverkko vuoteen 2038” -liitteen hallituksen esityksen mukaisena. Hyvinvointialue on lausunnossaan katsonut, että täytäntöönpanokiellon määrääminen tarkoittaisi sitä, ettei hyvinvointialue voisi toteuttaa sille lainsäädännössä säädettyä järjestämistehtävää. Hallinto-oikeus arvioi, että päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä valituksen käsittelyn ajaksi aiheutuisi hyvinvointialueen palveluiden järjestämiselle haittaa. Hallinto-oikeuden arvion mukaan päätöksen täytäntöönpanoon ei liity sellaisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, joita ei olisi päätöksen luonne huomioon ottaen mahdollista keskeisiltä osin peruuttaa ja joiden johdosta valitus kävisi hyödyttömäksi. Kun otetaan huomioon asiassa tähän mennessä esitetty selvitys sekä valituksessa esitetyt valitusperusteet täytäntöönpanon kieltämiseen ei asian käsittelyn tässä vaiheessa ole ilmennyt aiheutta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 108 §:n mukaan tähän välipäätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian on ratkaissut hallinto-oikeustuomari Toni Nykänen.

Esittelijä

Marika Turunen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Rääkkylän kunnan kunnanhallitus, sähköpostitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Jäljennös maksutta	Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus / juristi, VT Sakari Kela, sähköpostitse antopäivänä